

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

С.О.ШУБОВИЧ, О.С.СОЛОВЙОВА, Л.В. ДРЬОМОВА

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТА РОБОЧА ПРОГРАМА
ДИСЦИПЛІНИ

«АРХІТЕКТУРНЕ ТА МІСТОБУДУВАНЕ ПРОЕКТУВАННЯ»

(для студентів 5- 6 курсів денної форми навчання напряму 1201 –
«Архітектура» спеціальностей 7.120102, 8.120102 – «Містобудування»)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма дисципліни «Архітектурне та містобудівне проектування» (для студентів 5-6 курсів денної форми навчання напрям 1201 – «Архітектура» спеціальності 7.120102, 8.120102 – «Містобудування») / Укл. С.О.Шубович, О.С. Соловйова, Л.В. Дрьомова - Харків: ХНАМГ, 2009. – 14 с.

Рецензент: зав. каф., канд. мистецтвознавства, доцент О.С.Соловйова

Рекомендовано кафедрою архітектурного моніторингу міського середовища, протокол № 5 від 8.12. 2008 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	7
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни.....	7
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	10
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи.....	10
2.2. Зміст дисципліни.....	10
2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента.....	11
2.4. Практичні заняття (денне навчання).....	12
2.5. Індивідуальні завдання: курсовий проект (робота), РГЗ.....	12
2.6. Самостійна навчальна робота студента.....	12
2.7. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	12
2.8. Інформаційно-методичне забезпечення.....	13

ВСТУП

Дисципліна «Архітектурне та містобудівне проектування» (для студентів 5-6 курсу денної форми навчання напряму 1201 – «Архітектура» спеціальностей 7.120102, 8.120102 – «Містобудування») є нормативною дисципліною професійної підготовки студентів-архітекторів за освітньо-кваліфікаційним рівнем підготовки магістра та спеціаліста і вивчається протягом одного семестру.

Програма дисципліни розроблена на основі:

- СВО ХНАМГ ОКХ підготовки магістра напряму 1201 – «Архітектура» спеціальності 8.120102 – «Містобудування», Харків, 2002 р.
- СВО ХНАМГ ОПП підготовки магістра напряму 1201 – «Архітектура» спеціальності 8.120102 – «Містобудування», Харків, 2002 р.
- СВО ХНАМГ Навчального плану спеціальності Містобудування 2006 р.
- СВО ХНАМГ ОКХ підготовки спеціаліста напряму 1201 – «Архітектура» спеціальності 7.120102 – «Містобудування», Харків, 2002 р.
- СВО ХНАМГ ОПП підготовки спеціаліста напряму 1201 – «Архітектура» спеціальності 7.120102 – «Містобудування», Харків, 2002 р.
- СВО ХНАМГ Навчального плану спеціальності Містобудування 2006 р.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

Мета та завдання вивчення дисципліни

Мета викладання дисципліни «Архітектурне та містобудівне проектування» – виробити у студента поняття і практичні навички у підходах до проектування містобудівного довкілля як складної просторової системи, що потребує комплексного вивчення соціально-економічних, інженерних, функціональних та архітектурно-композиційних перетворень у історико-культурному контексті.

Завдання дисципліни:

- навчити студента проектуванню архітектурного об'єкта як частини містобудівної просторової системи вищого рівня;
- навчити студента володінню науковим дослідницьким апаратом у проектуванні архітектурного об'єкта;
- дати уявлення про архітектурно-містобудівне оточення як історико-культурний феномен. **(Від розробників)**

Предмет вивчення дисципліни

Дана дисципліна є складовою частиною блоку дисципліни "Архітектурне проектування", що є особливістю експериментального навчання.

Дана дисципліна розглядається як така, що інтегрує знання та уміння студента з інших дисциплін, професійного напрямку, таких як «Науково-дослідницька робота», «Дизайн архітектурного середовища», «Теорія систем і архітектура» та інших. **(Від розробників)**

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Теоретичні та методичні основи архітектурного проектування	Архітектурний моніторинг міського середовища
Історія мистецтва, архітектури та містобудування. (Теорія і критика архітектури XX століття)	Дизайн міського середовища
Композиція	Теорія систем і архітектура
Формування художнього образу	
Науково-дослідна робота	

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. Містобудівний та науковий аналіз об'єкту проектування (10 кред. /360 годин)

Змістовий модуль 1.1. Сутність, структура та принципи містобудівного аналізу об'єкту проектування. Аналіз функціональної та композиційної структур території об'єкту проектування.

Змістовий модуль 1.2. Порівняльний аналіз проектної ситуації з містобудівними і архітектурними аналогами з історії і сучасності архітектури.

Змістовий модуль 1.3. Побудова проектної моделі об'єкту на основі наукового дослідження.

Модуль 2. Об'ємно - просторове рішення проектного об'єкту (14 кред./504 години)

Змістовий модуль 2.1. Узагальнення натурного ландшафтно-архітектурного дослідження об'єкту проектування.

Змістовий модуль 2.2. Розробка архітектурно-просторового і образного рішення в узагальненому вигляді. Узгодження основних висновків наукового дослідження з проектним рішенням – уточнення проектної моделі.

Змістовий модуль 2.3. Детальна розробка архітектурно-просторового і образного рішення об'єкту проектування. (Розробка - конструктивної схеми архітектурного проектного об'єкту, розробка планів, розрізів, фасадів об'єкту проектування).

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально- побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
Вміння приймати проектні рішення на основі наукового дослідження і комплексного містобудівного аналізу. Вміння розглядати об'єкт проектування як елемент більш високого рівня просторової містобудівної системи. Вміння інтегрувати знання інших дисциплін для прийняття проектного рішення. Вміння поєднати предметно-просторову характеристику архітектури з її територіально-містобудівними характеристиками. Вміння інтерпретувати міське довкілля як композиційну архітектурну цілісність.	Проектно-виробнича.	Проектувальна, управлінська, організаційна, наукова

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Бунин А.В., Саваренская Т.Ф. История градостроительного искусства: В 2-х т. - М.: Стройиздат, 1981. - 905 с.
2. Всеобщая история архитектуры в 12 т. - М., 1969
3. Вергунов А.П. и другие. Ландшафтное проектирование. - М.: Высшая школа, 1991.-240 с.
4. Соловьева О.С., Мартышова Л.С., Степанова О.А. Методические указания к проектированию города на 60 тысяч жителей. - ХГАГХ: Харьков, 2001.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни "Архітектурне та містобудівне проектування"

Мета викладання дисципліни - виробити у студента поняття і практичні навички у підходах до проектування містобудівного довкілля як складної просторової системи, що потребує комплексного вивчення соціально-економічних, інженерних, функціональних та архітектурно-композиційних перетворень у історико-культурному контексті.

Завдання дисципліни:

- навчити студента проектуванню архітектурного об'єкта як частини містобудівної просторової системи вищого рівня;
- навчити студента володінню науковим дослідницьким апаратом у проектуванні архітектурного об'єкта;
- дати уявлення про архітектурно-містобудівне оточення як історико-культурний феномен;

Предмет вивчення дисципліни:

Дана дисципліна є складовою частиною блоку дисципліни "Архітектурне проектування", що є особливістю експериментального навчання.

Дана дисципліна розглядається як така, що інтегрує знання та уміння студента з інших дисциплін, професійного напрямку, таких як «Науково-дослідницька робота», «Дизайн архітектурного середовища», «Теорія систем і архітектура» та інших.

Модуль 1. Містобудівний та науковий аналіз об'єкту проектування

Змістовий модуль 1.1. Сутність, структура та принципи містобудівного аналізу об'єкту проектування. Аналіз функціональної та композиційної структур території об'єкту проектування.

Змістовий модуль 1.2. Порівняльний аналіз проектної ситуації з містобудівними і архітектурними аналогами з історії і сучасності архітектури.

Змістовий модуль 1.3. Побудова проектної моделі об'єкту на основі наукового дослідження.

Модуль 2. Об'ємно-просторове рішення проектного об'єкту

Змістовий модуль 2.1. Узагальнення натурального ландшафтно-архітектурного дослідження об'єкту проектування.

Змістовий модуль 2.2. Розробка архітектурно-просторового і образного рішення в узагальненому вигляді. Узгодження основних висновків наукового дослідження з проектним рішенням – уточнення проектної моделі.

Змістовий модуль 2.3. Детальна розробка архітектурно-просторового і образного рішення об'єкту проектування. (Розробка - конструктивної схеми архітектурного проектного об'єкту, розробка планів, розрізів, фасадів об'єкту проектування).

Аннотация учебной дисциплины

“Архитектурное и градостроительное проектирование”

Цель дисциплины – выработать у студента понятия и практические навыки в проектировании градостроительного окружения как сложной пространственной системы, требующей комплексно изучения социально-экономических, инженерных, функциональных и архитектурно-композиционных преобразований в историко-культурном контексте.

Задачи дисциплины

- научить студента проектированию архитектурного объекта как части градостроительной пространственной системы высшего уровня.
- научить студента владению научным исследовательским аппаратом в проектировании архитектурного объекта
- дать представление об архитектурно-градостроительном окружении как историко-культурном объекте.

Предмет изучения дисциплины.

Данная дисциплина является составной частью дисциплины “Архитектурное проектирование”, что является особенностью экспериментального обучения.

Данная дисциплина рассматривается как интегрирующая знания и умения студента по другим дисциплинам профессионального направления, таких как Научно-исследовательская работа, Дизайн архитектурной среды, Теория систем и архитектура и др.

Модуль 1. Архитектурно-градостроительное решение объекта проектирования в реальной среде (10 кред./360 часов)

СМ 1.1. Передпроектный анализ функциональной и композиционной структур среды объекта проектирования.

СМ 1.2. Разработка архитектурно-пространственного решения объекта проектирования в среде города.

СМ 1.3. Построение проектной модели объекта на основе научного исследования.

Модуль 2. Обоснование градостроительной концепции объекта проектирования (преддипломный проект) (12 кред./432 часа)

СМ 2.1. Обобщение натурального ландшафтно-архитектурного исследования объекта проектирования.

СМ 2.2. Детальная разработка архитектурно-пространственного и образного решения объекта проектирования.

СМ 2.3. Детальная разработка архитектурно-пространственного и образного решения объекта проектирования. Разработка конструктивной схемы архитектурного объекта, разработка планов, разрезов, фасадов объекта проектирования.

Annotation of the program of educational discipline “Architectural and city planning”

Purpose of course – to give knowledge about city environment as a space whole and cultural phenomenon. And this environment is structured according to system laws: main and little components are take account in this system.

The main tasks are:

- to learn students architectural planning as part of city environment.
- to learn students to science methods for architectural city planning.
- to learn students architectural planning as cultural and history environment.

The subject of learning is integration of such disciplines as Science work, City planning, and others.

Module 1. City and science investigation.

ZM 1.1. The main methods city investigations

ZM 1.2. The history and modern architectural city planning.

ZM 1.3. The designing model.

Module 2. Space designing.

ZM 2.1. The landscape and natural investigations

ZM 2.2. Space designing, model designing.

ZM 2.3. Image designing.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

(за робочими навчальними планами денної форми навчання)

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит/ /годин	Семестр (и)	Години								Екзамен (семестр)	Заліки (семестр)
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр.роб	КП/КР	РГР		
7.120102, 8.120102- Містобудуван- ня	22/792	10, 11	340	-	340	-	452	-	-	-	10, 11	-

2.2. Зміст дисципліни

Модуль 1. Архітектурно-містобудівне рішення об'єкту проектування в реальному середовищі (10 кред. /360 годин)

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1.1. Передпроектний аналіз функціональної та композиційної структур середовища об'єкту проектування.

Навчальні елементи

1. Аналіз функціональної структури середовища об'єкту проектування.
2. Аналіз композиційної структури середовища об'єкту проектування.
3. Узагальнення структури в перспективі «з пташиного польоту».

ЗМ 1.2. Розробка архітектурно-просторового рішення об'єкту проектування в середовищі міста

Навчальні елементи

1. Виконання генерального плану
2. Виконання архітектурно-будівельних креслень
3. Виконання образно-графічної інтерпретації проектного рішення

ЗМ 1.3. Побудова проектної моделі об'єкта на основі наукового дослідження.

Навчальні елементи

1. Виконання образно-графічної інтерпретації проектного рішення
2. Виконання пояснювальної записки

Модуль 2. Обґрунтування архітектурно-містобудівної концепції об'єкту проектування (переддипломний проект) (12 кред./432 години)

ЗМ 2.1. Узагальнення натурного ландшафтно-архітектурного дослідження об'єкту проектування.

Навчальні елементи

1. Аналіз функціональної структури середовища об'єкту проектування.
2. Аналіз композиційно-образної структури середовища об'єкту проектування.
3. Узагальнення структури в перспективі «з пташиного польоту».

ЗМ 2.2. Детальна розробка архітектурно-просторового і образного рішення об'єкту проектування.

Навчальні елементи

1. Виконання ситуаційної схеми середовища об'єкту проектування.
2. Виконання ескізів архітектурно-містобудівельного рішення.
3. Виконання етапу пояснювальної записки.

ЗМ 2.3. Детальна розробка архітектурно-просторового і образного рішення об'єкту проектування.

Навчальні елементи

1. Розробка конструктивної схеми проектованого об'єкту.
2. Розробка планів, розрізів та фасадів об'єкту проектування.
3. Виконання етапу пояснювальної записки.

2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., Пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1	10/ 360	-	160	-	200
ЗМ 1.1.	4/120	-	60	-	80
ЗМ 1.2.	3/120	-	50	-	60
ЗМ 1.3	3/120	-	50	-	60
Модуль 2	12 /432	-	180	-	252
ЗМ 2.1.	4/144	-	60	-	84
ЗМ 2.2.	4/144	-	60	-	84
ЗМ 2.3	4/144	-	60	-	84

2.4. Практичні (семінарські) заняття (денне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)				
	7.120102. 8.120102				
Модуль 1	160				
ЗМ 1.1.	60				
ЗМ 1.2.	50				
ЗМ 1.3.	50				
Модуль 2	180				
ЗМ 2.1.	60				
ЗМ 2.2.	60				
ЗМ 2.3.	60				

2.5. Індивідуальні завдання: курсний проект

За модулем 1 - Міждисциплінарний комплексний проект: архітектурно-містобудівний об'єкт в реальному середовищі (160 годин)

1. Аналіз функціональної структури середовища об'єкту проектування.
2. Аналіз композиційно-образної структури середовища об'єкту проектування.
3. Узагальнення структури в перспективі «з пташиного польоту»

За модулем 2 - Обґрунтування архітектурно-містобудівної концепції об'єкту проектування (180 годин)

1. Виконання ситуаційної схеми середовища об'єкту проектування
2. Виконання ескізів архітектурно-містобудівельного рішення
3. Виконання пояснювальної записки

2.6. Самостійна навчальна робота студента

Домашня і бібліотечна робота за тематикою проекту (452 год.)

2.7. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)		Розподіл балів, %
1	2	3
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів		
ЗМ 1.1	Клаузура №1	20%
ЗМ 1.2	Клаузура № 2	20%
ЗМ 1.3	Клаузура № 3	20%
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1		
Захист проекту		40%
Всього за модулем 1		100%

Продовження табл.

1	2	3
МОДУЛЬ 2. Поточний контроль зі змістових модулів		
ЗМ 2.1	Клаузура №1	20%
ЗМ 2.2	Клаузура №2	20%
ЗМ 2.3	Клаузура №3	20%
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 2		
Захист проекту		40%
Всього за модулем 2		100%

2.8. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси		ЗМ, де застосовується
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)		
1	Бунин А.В., Саваренская Т.Ф. История градостроительного искусства: В 2-х т. - М.: Стройиздат, 1981. - 905 С.	ЗМ 1.1., ЗМ 1.2., ЗМ1.3 ЗМ 2.1., ЗМ 2.2., ЗМ1.3
2	Вергунов А.П. и другие. Ландшафтное проектирование. - М.: Высшая школа, 1991.-240 С.	ЗМ 1.1., ЗМ 1.2., ЗМ1.3 ЗМ 2.1., ЗМ 2.2., ЗМ1.3
3	Вергунов А.П. и другие. Ландшафтное проектирование. - М.: Высшая школа, 1991.-240 С.	ЗМ 1.1., ЗМ 1.2., ЗМ1.3 ЗМ 2.1., ЗМ 2.2., ЗМ1.3
2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)		
1	ДБН Б.2.4-1-94. Планування і забудова сільських поселень	ЗМ 1.1., ЗМ 1.2., ЗМ1.3. ЗМ 2.1., ЗМ 2.2., ЗМ2.3.
2	ДБН 360-92** Градостроительство. Планировка и застройка городских и сельских поселений.	ЗМ 1.1., ЗМ 1.2., ЗМ1.3. ЗМ 2.1., ЗМ 2.2. ЗМ2.3.
3	Антонов В.Л. Градостроительное развитие крупнейших городов. – Киев. Харьков. Симферополь, 2005. – 644 С.	ЗМ 1.1., ЗМ 1.2., ЗМ1.3. ЗМ 2.1., ЗМ 2.2. ЗМ2.3.
3. Методичне забезпечення (реєстр методичних вказівок, інструкцій до лабораторних робіт, планів семінарських занять, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)		
1	Соловьева О.С., Мартышова Л.С., Степанова О.А. Методические указания к проектированию города на 60 тысяч жителей. - ХГАГХ: Харьков, 2001.	ЗМ 1.1., ЗМ 1.2., ЗМ1.3. ЗМ 2.1., ЗМ 2.2. ЗМ2.3.
2	МВ з курсу «Архітектурне проектування» Нормативні документи в сфері будівництва. Будівельні норми і правила проектування	ЗМ 1.1., ЗМ 1.2., ЗМ1.3. ЗМ 2.1., ЗМ 2.2., ЗМ2.3.
3	Шубович С.О.Соловйова О.С., Виноградська С.Г. Методичні вказівки з дипломного проектування для студ. денної форми навчання спеціальності "Містобудування" (експериментальне навчання). - Харків: ХДАМГ, 2000.-24 с.	ЗМ 1.1., ЗМ 1.2., ЗМ1.3. ЗМ 2.1., ЗМ 2.2., ЗМ2.3.

Навчальне видання

Програма навчальної дисципліни та робоча програма дисципліни
«Архітектурне та містобудівне проектування» (для студентів 5- 6 курсів денної
форми навчання напряму 1201 – «Архітектура» спеціальності 7.120102,
8.120102 – «Містобудування»)

Укладачі: Світлана Олександрівна Шубович,
Ольга Семенівна Соловйова,
Лідія Василівна Дрьомова

План 2009, поз. 983 Р

Підп. до друку 30.11.2009р.	Формат 60х84 1/16	Папір офісний.
Друк на ризографі.	Умовн.-друк. Арк.0,8	Обл.-вид. арк. 1,1
Замовл. № 5674	Тираж 10 прим.	

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ

61002, Харків, вул. Революції, 12